

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 27Cb/200/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1118210828
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lukáš Ilenin
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2022:1118210828.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I sudcom JUDr. Lukášom Ileninom v spore žalobkyne SOSTEAM SLOVAKIA, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Budatínska 43, IČO: 45 414 408, zastúpenej Advokátska kancelária MULARČÍK A PARTNERI, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Nám. M. Benku 15, IČO: 36 860 522, proti žalovanej Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Karadžičova 17, IČO: 31 383 408, zastúpenej SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, o zaplatenie 2.491,18 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietá.

II. Žalobkyňa je povinná nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100 %, pričom o výške tejto náhrady bude rozhodnuté Okresným súdom Bratislava I samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 20.06.2018 domáhala voči žalovanej zaplatenia sumy 2.491,18 eura s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 2.491,18 eura od 04.03.2018 do zaplatenia a priznania nároku na náhradu trov konania.

2. Žalobkyňa v žalobe a svojich vyjadreniach tvrdila najmä nasledovné skutočnosti: Dňa 26.11.2017 došlo k dopravnej nehode prevádzkou motorového vozidla továrenskej značky N. W. s Z.: A (ďalej aj ako „motorové vozidlo“) na cestnej komunikácii v smere z Perneku do Pezinka (cesta II/503, extravilán Pernek - HP Pezinská Baba - Pezinok). Vlastníkom motorového vozidla je J.. V. X. - GM SERVIS BOZP, IČO: 37 152 335, miesto podnikania Roľnícka 7, 831 07 Bratislava - Vajnory (ďalej aj ako „poistený“ alebo „škodca“). Správcom cestnej komunikácie je spoločnosť Regionálne cesty Bratislava a.s. so sídlom Čučoriedková 6, 827 12 Bratislava, IČO: 35 947 161, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sa, vložka č. 3648/B (ďalej aj ako „správca komunikácie“). Vzhľadom na to, že poistený bezodkladne po dopravnej nehode pristúpil k okamžitému odstráneniu prekážky cestnej premávky, akúkoľvek prekážku cestnej premávky je v zmysle § 43 ods. 1 zákona č. 8/2009 o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o cestnej premávke“) povinný odstrániť správca komunikácie. Na zabezpečenie uvedenej povinnosti bola medzi správcou komunikácie a žalobkyňou uzatvorená Zmluva o odstraňovaní prekážok a zmluva o postúpení zo dňa 26.11.2015 (ďalej aj ako „Zmluva o odstraňovaní prekážok“). Žalobkyňa preto po telefonickej výzve od správcu komunikácie a následnej objednávky (č. 7/12/2017) pristúpila k odstráneniu prekážky cestnej premávky v súlade s § 43 ods. 1 zákona o cestnej premávke, vrátane všetkých predmetov a odpadov, ktoré s prekážkou súvisia. Zrealizované činnosti, t.j. jednotlivé náklady súvisiace s odstránením prekážky boli predmetom faktúry žalobkyne voči poistenému č. 17100655, zo dňa 28.11.2017, znejúcej na sumu 2.491,18 eura, s DPH (ďalej ako „faktúra“), a to v súlade s dohodou správcu komunikácie a žalobkyne o postúpení pohľadávok správcu komunikácie voči účastníkom

cestnej premávky v zmysle čl. II ods. 2 ods. 3 zmluvy o odstraňovaní prekážok. Poistený má v súlade so zákonom č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej ako „zákon o PZP“) uzatvorenú poistnú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 6100991177, s poisťovňou Wüstenrot poisťovňa, a.s., t.j. žalovanou ktorá eviduje škodovú udalosť pod číslom: 1520.6660/010. Úhrada faktúry však nebola do dnešného dňa vykonaná ani poisteným a ani žalovanou. Nárok bol voči žalovanej ako poisťovateľovi uplatnený priamo v zmysle § 15 ods. 1 zákona o PZP, listom zo dňa 29.12.2017 - „Zaslanie škodového spisu na registráciu a likvidáciu PU (poistený: V. X. - GM SERVIS BOZP)“, v mene a na účet žalobkyne prostredníctvom spoločnosti Green recovery s.r.o., so sídlom Dunajská 15/A, Bratislava IČO: 48 334 634, zapísaná v OR Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sro, vložka č. 106859/B. Žalovaná nárok žalobkyne v rámci likvidácie poistnej udalosti zamietla písomným listom zo dňa 16.2.2018 - „Stanovisko poistnej udalosti č. 1520.6660/010 zo dňa 26.11.2017“ a splatnú pohľadávku žalobkyne odmietla uhradiť, s odôvodnením, že sa jedná o škodu, ktorú utrpel vodič vozidla, pričom na základe všetkých poskytnutých podkladov bolo evidentné, že škoda vznikla vo vzťahu k veci - k cestnej komunikácii, v správe správcu komunikácie, a v príčinnej súvislosti s prevádzkou motorového vozidla poisteným. K výhradám žalovanej žalobkyňa uviedla, že správcovi komunikácie vznikla pohľadávka na náhradu škody a bola v súlade s právom postúpená na žalobkyňu.

3. Žalobkyňa ako dôkaz navrhla vykonať najmä: faktúru č. 17100655, Zmluvu o odstraňovaní prekážok a zmluvu o postúpení zo dňa 26.11.2015, Objednávku správcu komunikácie č. 7/12/2017, Registráciu poistnej udalosti - zaslanie škodového spisu zo dňa 29.12.2017, Stanovisko k poistnej udalosti č. 1520.6660/010 zo dňa 26.11.2017, vývoj úrokových sadzieb ECB, výsluch žalobkyne - konateľky Marianny Podmanickej, Nález Ústavného súdu SR zo dňa 1 apríla 2015, sp. zn. I. ÚS 640/2014, Nález Ústavného súdu SR zo dňa 11.10.2018, sp. zn. II. ÚS 294/2018, Nález Ústavného súdu SR zo dňa 12.9.2017, sp. zn. III. ÚS 196/2017, rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 7.11.2017, sp. zn. 2Cob/356/2016, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.4.2017 sp. zn. 3Co/193/2015, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.7.2018 sp. zn. 4Obo/3/2018, uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 16.10.2018 sp. zn. III. ÚS 388/2018, čestné prehlásenie a odborný posudok.

4. Žalovaná žiadala žalobu v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodnú a priznať nárok na náhradu trov konania, popierala všetky skutkové tvrdenia žalobkyne, ktoré sa týkajú údajného vzniku peňažného nároku voči žalovanej, uplatnenému v tomto konaní. Namietala, že nie je v konaní pasívne vecne legitimovaným subjektom. Vo svojom vyjadrení k žalobe uviedla, že žalovaná dňa 28.10.2013 ako poisťiteľ uzavrela s Ing. V. X. - GM B. BOZP, ako poisťníkom poistnú zmluvu č. 610/099117-7 pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Predmetom poistenia bolo motorové vozidlo zn. F. W., Z.: BL-XXXGH. Dňa 26.11.2017 viedol poistený poistné motorové vozidlo po cestnej komunikácii medzi Pernekom a Pezinskou Babou. Na poistenom motorovom vozidle malo dôjsť k technickej poruche, v dôsledku čoho bola znečistená cestná komunikácia, ktorej správcom je spoločnosť Regionálne cesty Bratislava a.s. Na základe zmluvy o odstraňovaní prekážok a zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 26.11.2015 uzatvorenej medzi správcom komunikácie a žalobkyňou došlo k odstráneniu prekážky na cestnej komunikácii a postúpeniu domnejšej pohľadávky na náklady za odstránenie prekážky na žalobkyňu. Náklady vynaložené na odstraňovanie prekážky si žalobkyňa uplatnila voči žalovanej ako domnelý nárok z povinného zmluvného poistenia škodcu (D. V. X.). Žalovaná vykonala šetrenie poistnej udalosti a žalobkyňa legitímne odmietla poskytnúť poistné plnenie z dôvodov, že domnelá pohľadávka žalobkyne na zaplatenie sumy 2.491,18 eura neexistuje, uplatnený nárok nie je nárokom na náhradu škody v zmysle § 4 ods. 2 zákona o PZP, uplatnený nárok je vylúčený z poistného krytia aj podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona o PZP a subjektom zodpovedným za znečistenie cestnej komunikácie môže byť iba škodca (J. V. X.). Tvrдила, že žalobkyňa pre správcu komunikácie odstránila prekážku na ceste bezodplatne, táto následne postúpila domnelú pohľadávku na náhradu škody na žalobkyňu takisto bezodplatne. Správca komunikácie preto podľa žalovanej nikdy nemohol evidovať pohľadávku voči škodcovi J. V. X., keďže na odstránenie prekážky na cestnej komunikácii nevyvaložil žiadne finančné prostriedky. Z uvedených dôvodov nemohlo dôjsť ani k prevodu vlastníckeho práva k pohľadávke na náhradu škody, keďže táto nikdy neexistovala. Žalobkyňa preto nemá právny titul na vymáhanie žalovanej sumy. Uplatnený nárok nemožno uspokojiť z povinného zmluvného poistenia. Náklady na odstránenie prekážky nemožno subsumovať pod žiaden z nárokov podľa § 4 ods. 2 zákona o PZP. Odborný posudok považovala za oneskorene predložený.

5. Žalovaná ako dôkaz navrhla vykonať: poisťnú zmluvu č. 610/099117-7 zo dňa 28.10.2013, oznámenie o poisťnej udalosti zo dňa 04.12.2017, dokumentáciu k likvidácii škodovej udalosti, stanovisko žalovanej zo dňa 16.2.2018, poukázala na judikatúru a fotografie.

6. Na pojednávaniach strany sporu zotrvali na písomných podaniach. V spore rozhodol súd rozsudkom č. k. 27Cb/200/2018-231 z 18.10.2019 tak, že výrokom I. žalobu žalobkyne zamietol, výrokom II. návrh žalobkyne na prerušenie konania zamietol a napokon výrokom III. rozhodol o nároku na náhradu trov konania. Proti výroku I. a III. (t. j. rozsudok nadobudol vo výroku II. právoplatnosť) podala žalobkyňa odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 3Cob/69/2020-349 zo 14.04.2021 tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 27Cb/200/2018-231 z 18.10.2019 vo výroku I. a III. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení odvolací súd uviedol, že „Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu zistil, že v dôsledku škodovej udalosti prevádzkou motorového vozidla došlo k vzniku znečistenia cestnej komunikácie. Vlastníkom vozidla bol J.. V. X. - GM SERVIS BOZP, správcom cestnej komunikácie sú Regionálne cesty Bratislava a.s.. Medzi správcom komunikácie a žalobcom bola uzatvorená Zmluva o odstraňovaní prekážok a zmluva o postúpení zo dňa 26.11.2015, v zmysle ktorej žalobca odstránil znečistenie a vystavil faktúru Ing. X., pričom v zmysle zmluvy sa pohľadávka správcu komunikácie na náhradu vzniknutej škody postúpila bezodplatne na žalobcu. Dôvodom zrušenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie je skutočnosť, že súd prvej inštancie nedostatočným spôsobom zistil skutkový stav a vyvodil nesprávny, resp. predčasný právny záver. Preskúmaním spisového materiálu je nutné prisvedčiť odvolateľovi, ktorý namietal, že súd prvej inštancie pochybil, pokiaľ vyslovil záver, že poškodený neuhradil žalobcovi faktúru za čistenie vozovky, čím na strane poškodeného (Regionálne cesty Bratislava a.s.) nedošlo k zmenšeniu majetku o žalovanú sumu, t.j. k vzniku skutočnej škody a v závislosti od toho nedošlo ani k platnému postúpeniu práva poškodeného na náhradu škody vo výške 2.491,18 EUR na žalobcu. Je potrebné vychádzať zo Zmluvy o postúpení zo dňa 26.11.2015, nakoľko predmetnou zmluvou došlo jednak k postúpeniu pohľadávky a zároveň k vysporiadaniu záväzkov medzi poškodeným a žalobcom. Podľa názoru odvolacieho súdu úhradu nákladov na čistenie vozovky v tomto prípade supluje samotné postúpenie. Na základe vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie je nesporné, že k znečisteniu vozovky došlo a kým a aj to, kto odstránil znečistenie a komu vznikla škoda a aj tá skutočnosť, že na uvedenú škodu sa vzťahuje poistenie vodiča vozidla. Je nesporné, že predmetná pohľadávka (náklady na vyčistenie vozovky) mohla byť predmetom postúpenia, pretože predmetom postúpenia bol nárok na náhradu škody, ktorý vznikol poškodenému ako následok technickej poruchy. V prejednávanej veci je predmetom konania skutočná škoda podľa §442 ods. 1, Obč. zák. v spojení so zák. č. 381/2001, t.j. náklady spojené s odstraňovaním dôsledkov poškodenia. Vzhľadom na uvedené a na skutočnosť, že nejde o pohľadávku, ktorá by nemohla byť predmetom postúpenia v zmysle § 525 ods. 1, Občianskeho zákonníka, odvolací súd dospel k záveru, že žalobca je aktívne legitimovaný a v konaní bol preukázaný vznik škody, ktorý spočíva v nákladoch na vyčistenie vozovky. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalobcu, že úhradu nájomného supluje v tomto prípade samotné postúpenie pohľadávky. Náklady poškodený ako správca komunikácie nezaplatil, vysporiadaním záväzku však došlo k postúpeniu pohľadávky, v dôsledku čoho si žalobca uplatnil dlh od žalovaného. So zreteľom na uvedené, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1, písm. c) C.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie podľa § 391 ods. 1, C.s.p. na ďalšie konanie a rozhodnutie, v ktorom bude súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu v zmysle § 391 ods. 2, C.s.p. Úlohou súdu prvej inštancie posúdiť na základe doplneného dokazovania primeranosť nákladov nájmu náhradného vozidla, dobu trvania nájmu t.j. posúdiť dôvodnosť uplatnenej sumy. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3, C.s.p.“.

7. Ďalšie pojednávanie sa konalo 28.09.2022. Strany sporu zotrvali na písomných podaniach. Žalobkyňa uviedla, že podľa nej došlo k písárskej chybe v rozhodnutí krajského súdu, pretože predmetom sporu nie je nájomné. Stotožnila sa s rozhodnutím odvolacieho súdu. Žalovaná namietla aktívnu vecnú legitimáciu žalobkyne, pretože nie je možné rozdelenie oprávnení správcu komunikácie medzi viaceré subjekty. Prenos právomocí je možný len na obchodnú spoločnosť založenú alebo zriadenú výlučne za účelom uskutočňovania týchto opráv. Žalobkyňa nie je takouto spoločnosťou, a preto na ňu nemožno preniesť oprávnenia na výkon správy cesty, a to ani po technickej stránke. Uzavretá zmluva medzi žalobkyňou a správcom komunikácie je tak absolútne neplatná. Žalobkyňa uviedla, že zo zmluvy nevyplýva, že správca komunikácie preniesol na žalobkyňu svoje práva a povinnosti vyplývajúce z cestného zákona. Na tomto mieste súd zdôrazňuje, že nepovažoval za potrebné vykonávať dokazovanie zisťovaním výšky

škody, pretože táto nebola v konaní sporná. Nebolo preto potrebné ani vypočúvať veliteľa zásahu žalobkyne (X. NaW.).

8. Na základe doteraz uvedeného súd konštatuje, že spornou medzi stranami sporu je predovšetkým aktívna vecná legitímácia žalobkyne.

9. Súd následne uvádza relevantné právne posúdenie. Podľa § 4 ods. 1 zákona o PZP poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

10. Podľa § 4 ods. 2 písm. b) zákona o PZP poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí.

11. Podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona o PZP, ak poisťovná zmluva neustanovuje inak, poisťovateľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, ktorú utrpel vodič motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola škoda spôsobená.

12. Podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

13. Podľa § 3d ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, t. j. k 26.11.2015 - ďalej len „cestný zákon“ cesty II. triedy a III. triedy vrátane ich prejazdnych úsekov cez obce sú vo vlastníctve samosprávneho kraja, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Prejazdne úseky ciest II. a III. triedy cez colné priestory sú vo vlastníctve štátu.

14. Podľa § 3d ods. 5 písm. c) cestného zákona správu pozemných komunikácií vykonávajú, ak ide o cesty vo vlastníctve samosprávneho kraja, samosprávny kraj, prípadne právnické osoby ním na tento účel založené alebo zriadené.

15. Podľa § 3d ods. 6 cestného zákona vlastníci a správcovia pozemných komunikácií sú povinní pozemné komunikácie udržiavať v stave zodpovedajúcom účelu, na ktorý sú určené.

16. Podľa § 3d ods. 7 cestného zákona v znení účinnom od 01.07.2022 správca pozemnej komunikácie príslušný podľa odseku 5 je oprávnený zabezpečiť plnenie niektorých činností spojených so správou pozemných komunikácií prostredníctvom tretej osoby, a to na základe zmluvy.

17. Podľa § 3f ods. 1, a 2 cestného zákona správca cesty I. triedy môže zmluvne previesť povinnosť udržiavať cestu I. triedy v stave zodpovedajúcom účelu, na ktorý je určená, na vlastníka alebo správcu ciest II. a III. triedy, alebo na Národnú diaľničnú spoločnosť za cenu dohodnutú v súlade s cenovými predpismi. Vlastník alebo správca ciest II. a III. triedy môže zmluvne previesť povinnosť udržiavať cesty II. a III. triedy v stave zodpovedajúcom účelu, na ktorý sú určené, na Národnú diaľničnú spoločnosť za cenu dohodnutú v súlade s cenovými predpismi.

18. Podľa § 3 ods. 2 cestného zákona miestnu štátnu správu vo veciach miestnych ciest a účelových ciest vykonávajú obce ako prenesený výkon štátnej správy. Obce na miestnych cestách a na účelových cestách určujú použitie dopravných značiek, dopravných zariadení a povoľujú vyhradené parkoviská. Obce v rámci preneseného výkonu štátnej správy prejednávajú priestupky podľa § 22c na úseku miestnych komunikácií a účelových ciest.

19. Podľa § 2 ods. 2 písm. r) zákona o cestnej premávke na účely tohto zákona sa ďalej rozumie prekážkou cestnej premávky všetko, čo môže ohroziť alebo obmedziť jazdu vozidiel a pohyb chodcov.

20. Podľa § 43 ods. 1 zákona o cestnej premávke kto spôsobil prekážku cestnej premávky, je povinný ju bezodkladne odstrániť. Ak to neurobí, je povinný ju bezodkladne odstrániť na jeho náklady správca cesty. Ten, kto odstráni prekážku cestnej premávky, je povinný bezodkladne zabezpečiť aj odstránenie predmetov a odpadov prekážajúcich v zjazdnosti na ceste, ktoré s prekážkou cestnej premávky súvisia.

21. Podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

22. Podľa čl. 2 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

23. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

24. Podľa § 262 ods. 1 a 2 C. s. p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Podľa § 391 ods. 2 C. s. p. ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

26. Súd aplikoval citované právne normy na zistený skutkový stav. Ako to uviedol aj odvolací súd nebolo sporným, že v dôsledku škodovej udalosti prevádzkou motorového vozidla došlo k vzniku znečistenia cestnej komunikácie. Vlastníkom vozidla bol Ing. V. X. - GM B. A., správcom cestnej komunikácie sú Regionálne cesty Bratislava a.s.. Medzi správcom komunikácie a žalobkyňou bola uzatvorená Zmluva o odstraňovaní prekážok a zmluva o postúpení zo dňa 26.11.2015, v zmysle ktorej žalobkyňa odstránila znečistenie a vystavila faktúru Ing. X., pričom v zmysle zmluvy sa pohľadávka správcu komunikácie na náhradu vzniknutej škody postúpila bezodplatne na žalobkyňu.

27. Súd sa v prvom rade zaoberal aktívnou vecnou legitímáciou žalobkyne, pričom dospel k záveru o jej nedostatku. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej alebo pasívnej, je imanentnou súčasťou každého súdneho konania, pričom súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán sporu nenamieta (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 205/2009 z 29.06.2010), kde zistenie nedostatku vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby.

28. V tomto smere súd žiadnym spôsobom nespochybnuje, že je v spore viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu uvedeným v bode 6. tohto rozsudku, avšak z rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva, že sa odvolací súd zaoberal aktívnou vecnou legitímáciou žalobkyne z hľadísk uvedených nižšie v rámci tohto rozsudku. Uvedené potvrdil sám odvolací súd v rozsudku sp. zn. 3Cob/250/2021 z 25.05.2022, v ktorom uviedol, že neposudzoval aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne v súlade s § 3d ods. 5 písm. c) cestného zákona a § 43 ods. 1 zákona o cestnej premávke. Keďže odvolací súd uviedol, že spor z týchto hľadísk neposudzoval, nič nebráni opätovne konajúcemu prvoinštančnému súdu (po zrušení rozhodnutí odvolacieho súdu) preskúmať opätovne aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne z iných dôvodov.

29. V súlade so zákonom (bod 13. až 20. tohto rozsudku) je tak právnická osoba Regionálne cesty Bratislava a.s. kompetentná (pretože na tento účel bola založená) a poverená udržiavaním pozemných komunikácií vo vlastníctve Bratislavského samosprávneho kraja v stave zodpovedajúcom účelu, a teda aj v prípade znečistenia týchto komunikácií, toto znečistenie odstrániť. Cestný zákon pripúšťa zmluvný prevod povinnosti udržiavať pozemnú komunikáciu na iný subjekt, ale len na ten, ktorý zákon predpokladá - v danom prípade na Národnú diaľničnú spoločnosť, prípadne na vlastníka / správcu cesty II. a III. triedy (podľa toho o akú triedu cesty ide). Ustanovenie § 3d ods. 5 písm. c) cestného zákona neumožňuje rozdelenie jednotlivých oprávnení správcu cesty medzi viaceré subjekty navzájom. Inými slovami, uvedené ustanovenie sa vôbec netýka riešenia postupu, kedy samosprávny kraj (ním založená právnická osoba) ako správca cesty hodlá určité oprávnenie správcu cesty (avšak nie všetky oprávnenia) preniesť na iný subjekt a sám pritom zostať správcom cesty (takýto postup nie je dovolený ani inými právnymi predpismi). Aplikácia uvedeného ustanovenia dopadá iba na tie prípady, kedy pre vymedzené komunikácie a/ samosprávny kraj nevykoná prípustný prenos (všetkých) právomocí na iný subjekt, a teda samosprávny kraj je správcom cesty, alebo b/ samosprávny kraj rozhodne, že správu cesty vykonávať nebude a že výkon (všetkých) práv a povinností správcu cesty prenesie na ňou zriadenú alebo založenú právnickú osobu. Gramatickým výkladom dospejeme k záveru, že prenos právomocí

správca cesty nie je možný na obchodnú spoločnosť už existujúcu, ale výlučne na obchodnú spoločnosť založenú osobitne iba na tento účel. V opačnom prípade by požiadavka zákonodarcu vyjadrená slovami „osobu ňou založenú“ nemala opodstatnenie. Žalobkyňa preto nie je spôsobilým subjektom na to, aby vykonávala správu cesty (aby na ňu boli prenesené niektoré práva a povinnosti správcu cesty), pretože podľa výpisu z obchodného registra na takýto účel ani nebola správcom cesty založená.

30. Správca komunikácie preto porušil vyššie citované ustanovenia cestného zákona, keď na základe zmluvy o odstraňovaní prekážok z 26.11.2015 previedol na žalobkyňu svoju vlastnú kompetenciu, na vykonávanie ktorej bol výslovne založený, a to odstraňovanie prekážok z telesa cesty a/alebo súčasti cesty za účelom zabezpečenia priechodnosti a plynulosti cestnej premávky. Poľa súdu ale správca komunikácie pri odstraňovaní prekážky z komunikácie vystupuje ako orgán verejnej moci (správy) a nemôže právomoci správcu komunikácie zmluvne previesť na iný podnikateľský subjekt, a to ani po stránke technickej (čo sa týka zabezpečenia samého výkonu odstránenia znečistenia komunikácie). Odstrániť znečistenie z komunikácie je oprávnený vykonať buď Bratislavský samosprávny kraj, alebo právnická osoba ním na tento účel založená alebo zriadená - t. j. Regionálne cesty Bratislava a.s. Inými slovami cestný zákon upravuje spoločenské vzťahy v oblasti verejného (správneho) práva a v súvislosti so správou pozemných komunikácií nevznikajú súkromnoprávne, ale verejnoprávne vzťahy. Odstránenie rozliatych prevádzkových kvapalín, ktoré spôsobujú prekážku v zjazdnosti komunikácie preto nie je súkromnoprávnym aktom, pri ktorom by prichádzalo do úvahy zastúpenie podnikateľským subjektom, alebo zmluvné poverenie, v zmysle ktorého by bol podnikateľský subjekt oprávnený pôsobiť v oblasti verejnoprávných vzťahov (obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/70/2003). Správca komunikácie vykonávajúci verejnú správu pozemných komunikácií je pri tomto výkone orgánom verejnej správy a vzťahuje sa na neho čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, a teda pri výkone preneseného výkonu štátnej správy nemôže postupovať nad rámec zákona, tzn. používať analogický inštitút súkromného práva napr. zmluvné zastúpenie, poverenie a splnomocnenie. Každý orgán štátu má totiž Ústavou Slovenskej republiky a zákonom určený rozsah právomocí, ktorý nemôže prekročiť, takže môže konať len to, čo mu ústava alebo zákon dovoľuje s tým, že tieto právne normy určujú aj spôsob, akým štátne orgány môžu štátnu moc uplatňovať, vrátane druhu a obsahu sankcií, ktoré môžu používať. Konanie orgánu štátu v medziach a v rozsahu ustanovenom zákonom, bez akejkoľvek výnimky a zákonom ustanoveným spôsobom, napĺňa v právnom štáte princíp právnej istoty a tento ústavný príkaz zároveň vylučuje stav, aby orgán štátu mohol konať podľa vlastnej úvahy a z vlastného rozhodnutia aj nad rámec zákona a tiež iným, ako zákonom predpísaným a ustanoveným spôsobom. Uvedené platí bez ohľadu na znenie § 141 ods. 6 písm. b) cestného zákona, podľa ktorého sa na odstránenie prekážky cestnej premávky nepoužijú všeobecné predpisy o správnom konaní. Toto ustanovenie nemožno vykladať neprípustne tak, že by odstraňovanie prekážky cestnej premávky bolo vyňaté z verejnoprávnej normy hmotnoprávnej povahy, ale toto ustanovenie je potrebné v súlade s pravidlami výkladu právnych noriem logicky a gramaticky a systematicky vykladať len tak, že na odstránenie prekážky cestnej premávky sa nepoužijú všeobecné predpisy o správnom konaní, ktorým je nepochybne predovšetkým zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) a účelom tejto úpravy bolo vylúčiť pôsobnosť tohto procesného predpisu pri odstraňovaní prekážok cestnej premávky v otázkach týkajúcich sa úpravy začatia správneho konania, zisťovania skutkového stavu, vydávania rozhodnutia, opravných prostriedkov a pod., tzn., že sledovaným cieľom bolo zabezpečenie efektívneho odstránenia prekážok cestnej premávky bez toho, aby toto mohlo byť zmarené, resp. predĺžované využitím práv daných účastníkovi správneho konania v iných prípadoch správneho konania, resp. v konaniach upravených normami správneho poriadku.

31. Pokiaľ teda nebola prekážka (škvrna na komunikácii) odstránená Bratislavským samosprávnym krajom alebo právnickou osobou ním pre tento účel založenou alebo zriadenou, išlo o zákonom neprípustné prenesenie výkonu právomoci pri správe miestnej komunikácie. Nemohol preto žalobkyňa ani vzniknúť nárok na náhradu vynaložených nákladov spojených s odstránením prekážky voči žalovanej, čo je samo o sebe dôvodom pre zamietnutie žaloby v celom rozsahu, pretože ustanovenia cestného zákona o zverení práv a povinností verejnej povahy určeným subjektom sú kogentnej povahy, a teda len spoločnosť Regionálne cesty Bratislava a.s. bola oprávnená znečistenie komunikácie odstrániť. Právny poriadok Slovenskej republiky nedovoľuje, aby správca cesty preniesol predmetné oprávnenie verejnoprávneho charakteru na akýkoľvek iný podnikateľský subjekt, a preto ak tak správca cesty na základe zmluvy o odstraňovaní prekážok z 26.11.2015 urobil, je toto poverenie podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatné (keďže obchádza vyššie citované ustanovenia cestného zákona a zároveň je s

nimi v rozpore) a žalobkyňa na základe neho nemohla získať oprávnenie na výkon verejnej moci na odstraňovanie prekážok na komunikáciách (obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo/11/2011).

32. Na základe vyššie uvedeného súd žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol. Ďalšími námietkami sa súd nezaoberal, pretože ich posúdenie bolo nadbytočné, keďže žalobu primárne zamietol z dôvodu, že žalobkyňa nemala kompetenciu vytečené prevádzkové kvapaliny odstrániť a v spore nie je aktívne vecne legitimovaná. Právny názor súdu je podporený aj samotným zákonodarcom, ktorý až s účinnosťou od 01.07.2022 novelizáciou cestného zákona umožnil správcovi pozemnej komunikácie zabezpečiť plnenie niektorých činností spojených so správou pozemných komunikácií prostredníctvom tretej osoby, a to na základe zmluvy. Ak toto ustanovenie bolo vložené do zákona až od 01.07.2022 podporuje to názor súdu, že dovtedy tu takéto oprávnenie správcu pozemnej komunikácie nebolo, čo spôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy, keďže správca komunikácie je povinný konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

33. Napokon argumentáciu súdu potvrdil aj odvolací súd v už spomenutom rozhodnutí sp. zn. 3Cob/250/2021 z 25.05.2022, v ktorom uviedol, že „žalobcom tvrdené skutočnosti o odstránení znečistenia prevádzkovej kvapaliny a oleja na ceste I. triedy nebolo možné považovať za odstránenie prekážok cestnej premávky vykonané na toto konanie vecne legitimovaným subjektom. Správca cesty pri však pri odstraňovaní prekážok z cesty vystupuje ako orgán verejnej moci (správy), ktorý nesie v plnom rozsahu zodpovednosť za jej výkon a nemôže ju zmluvne preniesť na iného. Pokiaľ hlavné mesto ako správca komunikácie zveril zmluvou výkon predmetnej činnosti žalobcovi, postupoval v rozpore s cestným zákonom v spojení so zákonom o cestnej premávke, a preto je zmluva o spolupráci pri odstraňovaní prekážok neplatná pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 OZ. Odstraňovanie prekážok cestnej premávky žalobcom bolo potom vykonané v rozpore so zákonom, a preto žalobcovi nemohla vzniknúť na základe neplatnej zmluvy pohľadávka na zaplatenie náhrady nákladov tohto nezákonného výkonu prenesenej miestnej správy. Správca komunikácie uzatvorením predmetnej zmluvy so žalobcom postupoval v rozpore s uvedenými zákonmi, keďže preniesol časť preneseného výkonu miestnej štátnej správy na súkromnú osobu - podnikateľa podľa § 2 ods. 2 písm. a) ObZ, ktorý nevykonáva činnosť vo verejnom záujme.“

34. O nároku na náhradu trov konania (prvoinštančného a odvolacieho) rozhodol súd v súlade s § 262 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p., teda podľa zásady úspechu v spore. Žalovaná mala v spore plný úspech, pretože súd žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol. Súd preto priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania (prvoinštančného a odvolacieho) voči žalobkyňi v celom rozsahu 100 %. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté Okresným súdom Bratislava I samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia odvolanie na Okresnom súde Bratislava I.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku (zákon č. 233/1995 Z. z.).